

Valeugri

Mistä on suomiugrit tehty? Tuohivirsuista ja haukikanteleista. Pustanpanemasta paprikasta ja suitsujuustosta.

Suomalaiseen kansallisaatteeseen kuului 1900-luvun alkupuolella ajatus veljeskansoisista. Näitä jaloja, joskin hieman kehittymättömiä kansoja piti tutkia ja mahdollisuuden mukaan hieman jelpiä ryssän uhatessa. Kaukaisin, mutta myös kunnioitetuin sukukansa olivat unkarilaiset. Maguaarimaassa onkin kelvannut vieraila. Suomalaisen kanssa on haluttu kilitää maljoja ja kerrata uudestaan ja uudestaan muutama yhtäpitävää alkusanaa. Kävin tänä syksynä *Kättilön* käänösjuhlissa Budapestissä. Enää ei maljoja nosteltu. Syynä peruskoulujärjestelmän ratifioitu uusi käsitys, jonka mukaan emme olekaan yhteisestä Volgan mutkasta peräisin. Tuntui vähän kuin olisi menettänyt serkun, kaukaisen mutta mieluisan. Syynä historian uudelleenkirjoitukseen ei ole piinkova tieteellinen tuntu-

ma, vaan halu ottaa etäisyyttä nolona pidettyyn junttisukuun, eli meihin. Myönnettäköön, ettei suomalais-ugrilaisesta leiristä löydy roomalaisten kaltaisia sankaritaruja. Hämmästyttävää onkin kiukku, millä keskustelua käydään.

Vaikkei tässä mitään uutta ole. Kyllä meilläkin on osattu. Suomalaiset erottautuivat Volgan mutkasta jo 1990-luvulla. Tahdottiin olla eurooppalaisia. Kansan ja kielen alkuperä ei enää riipu tieteellisistä tosiseikoista, DNA-testeistä sun muusta humpuukista. Niistä on tullut ideologisia käsitteitä, joista voidaan sopia fiilispohjalta. Unkarissa fiilis on vahvasti se, ettei tunnu enää suomalais-ugrilaiselta. Millaiseltakohan sitten tuntuisi, on vielä kiistan aiheena. Oikeistolaisideologian mukaan unkarilaiset ovat alkukansa ja puhuvat jonkinlaista alkukieltä, josta muut kehnomat kielet ovat, eivät syntyneet vaan pikemminkin rupsahaneet. Sääli. Mutta sekin on tunne eli fiilis.

Katja Kettu